

T.C.
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

**PERSONEL DİSİPLİN
SORUŞTURMASI REHBERİ**

Hukuk Müşaviri
Av. Mehmet Ali UZUN

Şubat 2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
PERSONEL DİSİPLİN SORUŞTURMASI	3
A. SORUŞTURMA AÇILMASI	4
B. SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ.....	4
C. DİSİPLİN CEZASINI GEREKTİRDİĞİ DÜŞÜNÜLEN EYLEMİN BELİRLENMESİ.....	4
D. GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA TEDBİRİ.....	15
E. SORUŞTURMANIN YAPILMASI.....	16
F. SORUŞTURMANIN SONUÇLANDIRILMASI	17
G. DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİ	17
H. DİSİPLİN CEZALARINA İTİRAZ.....	22
I. ÖZLÜK DOSYASINDA SAKLAMA	24

ÖNSÖZ

Bu rehber, Üniversitemizde yürütülecek olan disiplin soruşturmalarında uygulayıcılara kolaylık sağlanması amacıyla hazırlanmıştır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri ile yargı kararları esas alınarak oluşturulan bu rehberde; mevzuat ve yargı kararları herkes tarafından anlaşılabilir basitlikte aktarılmaya çalışılmış, soruşturma süreci aşamalandırılarak uygulayıcıların izleyebilecekleri bir yol haritası oluşturulması amaçlanmıştır.

Ugulayıcıların soruşturmaya başlamadan önce rehberin her bir cümlesini dikkatlice okumaları ve tereddütte kalınan hususlarda 1950 dahili numarasından Hukuk Müşavirliğine ulaşmaları, mevzuata uygun yürütülen soruşturmalara karşı idari dava açılmamasını ya da açılan davalarda Üniversitemiz lehine kararlar çıkmasını sağlayacaktır.

Yürütülen disiplin soruşturmalarında, kişisel verilerin gizlenerek usul yönünden Hukuk Müşavirliğimize görüş sorulması uygun olup (Örn; alınan sağlık raporunun mevzuata uygun olarak alınıp alınmadığı) işin esası hakkında Hukuk Müşavirliklerince görüş verilmesi, bu usulün mevzuatta yer almaması nedeniyle tesis edilen idari işlemin iptaline sebebiyet verebilecektir.¹

Rehber, uygulamada karşılaştığımız örnekler ve mevzuat değişiklikleri doğrultusunda sürekli olarak güncellenmektedir. Bu bakımdan soruşturmaların, rehberin Hukuk Müşavirliğimiz internet sitesinde yer alan güncel haline göre yürütülmesi tavsiye edilmektedir.

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Hukuk Müşavirliği

¹ Konya 1. İdare Mahkemesi, E: 2010/1733, K: 2011/1325, T: 18.10.2011.

PERSONEL DİSİPLİN SORUŞTURMASI

A. SORUŞTURMA AÇILMASI

- 1) Disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri, **yazılı** olarak disiplin soruşturması başlatır. Disiplin amirinin tarafsız davranamayacağı durumlarda bir üst disiplin amiri yetkili hale gelir.

DİKKAT!	<p>Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiilin işlendiğinin disiplin amiri tarafından öğrenildiği tarihten itibaren;</p> <ul style="list-style-type: none">• Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında 1 ay içinde,• Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarında 6 ay içinde disiplin soruşturmasına başlanmalıdır.
----------------	---

B. SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ

- 1) Disiplin amiri, soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi **birim içerisinden** soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. **(EK-1)** Ancak fiilin karşılığı olarak öngörülen cezanın disiplin amiri tarafından verileceği hallerde soruşturmanın bağımsız ve tarafsız bir soruşturmacı tarafından yürütülmesi gerekmektedir. Zorunlu hallerde Rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı da talep edilebilir.
- 2) Soruşturmacının statüsünün soruşturulan ile aynı ya da daha üst düzeyde olması ve soruşturulan olayla ilgisinin bulunmaması dışında bir özel şart aranmamaktadır.²

DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none">• Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının <u>üstünde veya onunla aynı düzeyde</u> olmalıdır.• Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi <u>üste göre</u> belirlenir.• Disiplin soruşturmalarında soruşturulanın <u>son</u> unvan ve görevi esas alınmalıdır.
----------------	--

C. DİSİPLİN CEZASINI GEREKTİRDİĞİ DÜŞÜNÜLEN EYLEMİN BELİRLENMESİ

DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none">• Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması <u>zorunludur</u>.• Gerçekleştirilen eylem ile eylemin Kanundaki karşılığı birbiriyle uyumlu olmalıdır. Uygulamada özellikle daha düşük bir ceza verebilmek adına gerçekleştirilen eylemin niteliğine uymayan belirlemeler yapıldığı görülmektedir. Örneğin; memurun özürsüz olarak 1 gün göreve gelmemesi durumunda bu fiilin karşılığı 657 sayılı Kanun Md. 125/C-b'dir ve bu fiil "Aylıktan Kesme" cezasıdır. Soruşturmacının yapması gereken,
----------------	--

² Danıştay 12. Daire, E: 2006/1584.

	<p>soruşturma raporunu bu fiile dayanarak hazırlamaktır. Soruşturulunun geçmişte bir ceza almaması veya gerçekleştirdiği eylemi kabul ederek pişmanlığını dile getirmesi durumunda ise alt ceza önerilmesi mümkündür. Bu usule uymayıp örneğin soruşturma dosyasından göreve gelmediği açıkça belli olan soruşturulana, 657 sayılı Kanunun 125/A-b hükmüne göre “Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek” fiilinden “Uyarma” cezası teklif edilmesi ve bu cezanın verilmesi; Ceza Hukukundaki “tipiklik ilkesi”ne aykırılık teşkil edecek, idari işlemin konu bakımından hukuka aykırı olması sonucunda yargı mercilerince bozulmasına sebebiyet verecektir.³</p>
--	--

1) **UYARMA:** Öğretim elemanına veya memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

AKADEMİK PERSONEL için 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nda öngörölmüş, ‘uyarma’ disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- *Maiyetindeki elemanların yetiştirilmesinde özen göstermemek*, (Md. 53/1-a): Eleman tanımına araştırma görevlisi, okutman, öğretim görevlisi, doktor öğretim üyesi girebileceği gibi öğrenci, memur, işçi, sözleşmeli personel de girer.
- *Destek alınarak yürütölen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek*, (Md. 53/1-b)
- *Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak*, (Md. 53/1-c): Fiilin kayıtsızlık gösterilerek mi, kusurlu olarak mı ya da kasıtlı olarak mı işlendiği belirlenmelidir.
- *Usulsüz müracaat ve şikayette bulunmak*, (Md. 53/1-d): Bkz. “Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelik”. Müracaat ve şikayetler, söz veya yazı ile, en yakın amirden başlanarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır. CİMER’e yapılan başvuru nedeniyle kişiye disiplin cezası verilemez.⁴ Haksız yere şikayet etme maksadı bulunmadan iş arkadaşını şikayet eden kişiye disiplin cezası verilemez.⁵

İDARİ PERSONEL için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda öngörölmüş, ‘uyarma’ disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- *Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak*, (Md. 125/A-a): Fiilin kayıtsızlık gösterilerek mi, kusurlu olarak mı ya da kasıtlı olarak mı işlendiği belirlenmelidir.
- *Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek*, (Md. 125/A-b)

³ Danıştay 12. Daire, E: 2014/10025, K: 2017/5821, T:21.11.2017.

⁴ Danıştay 12. Daire, E: 2016/5625, K: 2017/6293, T: 06.12.2017.

⁵ Danıştay 12. Daire, E: 2009/9102, K: 2013/8032, T: 12.11.2013.

- **Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek**, (Md. 125/A-c)
- **Usulsüz müracaat veya şikâyetle bulunmak**, (Md. 125/A-d): Bkz. ‘‘Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelik’’. Müracaat ve şikayetler, söz veya yazı ile, en yakın amirden başlanarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır. CİMER’e yapılan başvuru nedeniyle memura disiplin cezası verilemez.⁶ Haksız yere şikayet etme maksadı bulunmadan iş arkadaşını şikayet eden memura disiplin cezası verilemez.⁷
- **Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak**, (Md. 125/A-e)
- **Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak**, (Md. 125/A-f): Mesai saatlerinde kapısını kilitleyen memura uyarma cezası verilmesi hukuka uygundur.⁸
- **Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak**, (Md. 125/A-g): Bkz: ‘‘Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik’’.
- **Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak**. (Md. 125/A-h)

2) **KINAMA**: Öğretim elemanına veya memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

AKADEMİK PERSONEL için 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nda öngörölmüş, ‘‘kınama’’ disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- **Resmi olarak ders vermekle yükümlü bulunulan öğrencilere özel ders vermek**, (Md. 53/2-b): Dersin bir ücret karşılığı ya da ücretsiz olarak verilmesi konusunda bir ayırım bulunmamaktadır.
- **Üniversite veya bağlı birimlerin sınırları içinde herhangi bir yeri kurumun izni olmadan hizmetin amaçları dışında kullanmak veya kullandırmak**, (Md. 53/2-d): Fiilin Md. 53/3-n’den ayırımını iyi yapmak gerekmektedir. Ayrıca, örneğin bir dersliğin öğrencilere ders vermek amacıyla izinsiz kullanılması/kullandırılması durumunda derslik, hizmetin amacı dışında kullandırılmadığı için disiplin suçu oluşmayacaktır.
- **Yayınlarında hasta haklarına riayet etmemek**, (Md. 53/2-e): Bkz. Hasta Hakları Yönetmeliği.
- **İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda veya diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak**, (Md. 53/2-f): Bkz. Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik. Fiilin Md. 53/4-f’den ayırımının iyi yapılması gerekmektedir.
- **İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak**, (Md. 53/2-g): Açık izin gerekmekte olup zımni izin yeterli değildir.
- **Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak**, (Md. 53/2-h): Açık izin gerekmekte olup zımni izin yeterli değildir.
- **Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak**, (Md. 53/2-ı)
- **Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak**, (Md. 53/2-j)

⁶ Danıştay 12. Daire, E: 2016/5625, K: 2017/6293, T: 06.12.2017.

⁷ Danıştay 12. Daire, E: 2009/9102, K: 2013/8032, T: 12.11.2013.

⁸ Danıştay 12. Daire, E: 2012/8899, K: 2016/358, T: 28.01.2016.

- *Araştırmacılar veya yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak*, (Md. 53/2-k)
- *İçeriği itibarıyla şiddet veya nefret amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları teşhir etmek yahut kurumların herhangi bir yerine asmak*, (Md. 53/2-m)
- *Yükseköğretim kurumları içinde siyasi parti faaliyetinde bulunmak veya siyasi parti propagandası yapmak*, (Md. 53/2-n)
- *Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kusurlu davranmak*, (Md. 53/2-o): Fiilin kayıtsızlık gösterilerek mi, kusurlu olarak mı ya da kasıtlı olarak mı işlendiği belirlenmelidir. Üniversitemizin taraf olduğu bir davada mahkeme, almış olduğu raporu Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te belirtilen süreler içerisinde teslim etmeyen araştırma görevlisine verilen disiplin cezasını hukuka uygun bulmuştur.⁹
- *Mevzuatta öngörülen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemek*, (Md. 53/2-p): Bkz. "3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu", "Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmelik". Mal bildiriminde bulunmadığı belirlenen kişiye; Yönetmeliğin 17. maddesinde belirlenen usule göre ilk olarak ihtarda bulunulmalı, ihtar rağmen otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmadığı takdirde şartları varsa disiplin cezası tesis edilmelidir.¹⁰ Muhtelif Danıştay kararlarında mal bildiriminde bulunmamak tek başına yeterli görülmemiş, suç işleme kastı aranmıştır. Ayrıca öğretim elemanları; eşlerinin, reşit olmayan ve mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini de on beş gün içinde kuruma bildirmek zorundadır.
- *Görevi sırasında amirine sözle saygısızlık etmek*, (Md. 53/2-r): Saygısızlığa uğrayan amirin beyanı tek başına yeterli olmayıp fiil başka delillerle de ispat edilebilmelidir. 657 sayılı Kanun'dan farklı olarak hal ve hareket ile saygısızlık etmek disiplin suçu olarak tanımlanmamıştır.
- *Görevle ilgili resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak, kaybetmek veya kusurlu davranışlarıyla bunlara zarar vermek*, (Md. 53/2-s): Eşyanın özel işte mi, menfaat sağlamak için mi kullanıldığının belirlenmesi gerekmektedir. Örneğin; kullanımına verilen hizmet aracı ile alışverişe gitmek.
- *Görevi gereği katılmakla yükümlü olduğu kurul ve toplantılara izinsiz veya özürsüz olarak bir yıl içinde birden fazla katılmamak*. (Md. 53/2-u)

⁹ Balıkesir 2. İdare Mahkemesi, E: 2020/269, K: 2020/977, T: 20.11.2020.

¹⁰ Danıştay 5. Daire, E:2016/19400, K: 2017/12996, T: 17.05.2017.

İDARİ PERSONEL için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda öngörölmüş, "kınama" disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- *Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak*, (Md. 125/B-a): Fiilin kayıtsızlık gösterilerek mi, kusurlu olarak mı ya da kasıtlı olarak mı işlendiği belirlenmelidir.
- *Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek*, (Md. 125/B-b): 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28. maddesinde bu süre 15 gün olarak belirlenmiştir.
- *Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak*, (Md. 125/B-c): Saygısızlığın hal ve hareket ile mi, sözle mi gerçekleştirildiğinin belirlenerek Md. 125/C-e'den ayırımının yapılması gerekmektedir. Saygısızlığa uğrayan amirin beyanı tek başına yeterli olmayıp fiil başka delillerle de ispat edilebilmelidir.
- *Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak*, (Md. 125/B-d): Hizmet dışında ibaresi; memurun görevli olmadığı, görevinin başında bulunmadığı hali ifade etmektedir.
- *Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak*, (Md. 125/B-e): Eşyanın özel işte mi, menfaat sağlamak için mi kullanıldığının belirlenmesi gerekmektedir. Örneğin; kullanımına verilen hizmet aracı ile alışverişe gitmek.
- *Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek*, (Md. 125/B-f)
- *İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak*, (Md. 125/B-g)
- *İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak*, (Md. 125/B-h)
- *Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak*, (Md. 125/B-ı)
- *Verilen emirlere itiraz etmek*, (Md. 125/B-j): Anayasanın 137. maddesinde ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 11. maddesinde düzenlenen kanunsuz emirlere karşı yapılan itirazlar bu kapsamda değerlendirilemez.
- *Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak*, (Md. 125/B-k): Maddede kastedilen edilen dolandırıcılık eylemleri olup ödeme güçlüğü nedeniyle hakkında icra takibi başlatılan memura disiplin cezası verilmesi uygun değildir.
- *Kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak*, (Md. 125/B-l): Huzur, sükun ve çalışma düzeninin ne şekilde bozulduğunun açıkça ortaya konmadan verilen disiplin cezası mahkeme tarafından iptal edilmiştir.¹¹
- *Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek*. (Md. 125/B-m): Sendikal faaliyet kapsamında yapılan açıklamalar nedeniyle memura disiplin cezası verilemez.¹²

¹¹ Balıkesir 1. İdare Mahkemesi, E: 2022/866, K: 2022/1426, T: 30.12.2022

¹² Danıştay 12. Daire, E: 2012/10025, K: 2016/76.

3) **AYLIKTAN VEYA ÜCRETEN KESME:** Brüt aylıktan veya ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

AKADEMİK PERSONEL için 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda öngörölmüş, 'aylıktan veya ücretten kesme' disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- *Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının organlarında yapılan konuşma ve alınan kararları, yetkili olmadığı halde organ veya üyelerinin aleyhinde davranışlara yol açmak maksadıyla dışarı yaymak*, (Md. 53/3-a): Kurula katılmayanların bu disiplin suçunu işlemeleri mümkün değildir.
- *Kuruma ait araç, gereç, belge ve benzeri eşyayı görevin sona ermesine ve kurumca yazı ile istenmesine rağmen belirlenen süre içinde geri vermemek*, (Md. 53/3-b): Kamu görevinden ayrılanlara disiplin cezası verilmesi mümkün değildir.¹³
- *Araştırma ve deneylerde, hayvanlara ve ekolojik dengeye zarar vermek*, (Md. 53/3-c)
- *Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak*, (Md. 53/3-d)
- *Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak*, (Md. 53/3-e)
- *Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak*, (Md. 53/3-g)
- *Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek*, (Md. 53/3-h)
- *Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak suç isnadında bulunmak*, (Md. 53/3-ı): Örn; Cumhuriyet savcığına şikayet sonucunda kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilmiş olması durumunda bu suçun olduğundan söz edilebilir. Cumhuriyet savcısının iddianame düzenleyip kovuşturma aşamasında mahkemece şikayet edilene ceza tayin edilmemiş olması durumunda ise artık dayanaksızlıktan ya da yersizlikten bahsedilemeyecektir.
- *Hukuka aykırı olarak kurumun bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına kasten girmek veya orada kalmak*. (Md. 53/3-j)
- *Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış ve yanıltıcı beyanda bulunmak*, (Md. 53/3-k)
- *Kasıtlı olarak; görevi tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek*, (Md. 53/3-l): Fiilin kayıtsızlık gösterilerek mi, kusurlu olarak mı ya da kasıtlı olarak mı işlendiği belirlenmelidir. Kasıt unsurunun varlığının kabulü için, eylemin fail tarafından bilerek ve istenilerek işlenilmiş olması ve ayrıca failin eylemin sonuçlarını bilmesi (öngörmesi) ve istemesi gerekir. Kamu görevlisinin görevi gereği bilmesi gereken bir mevzuat hükmüne açıkça aykırı işlemlerde kasıt unsuru gerçekleşmiştir.¹⁴

¹³ Anayasa Mahkemesi, E: 2014/100, K: 2015/6, T: 14.01.2015.

¹⁴ Danıştay 12. Daire, E: 2016/2607, 2016/4688.

- **Özürsüz ve kesintisiz 3-9 gün göreve gelmemek**, (Md. 53/3-m): Bkz. ‘‘Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’’. Akademik personel için 1-2 gün göreve gelmemek disiplin cezasını gerektiren bir fiil olarak düzenlenmemiştir. Bu durumlarda ancak, 2547 sayılı Kanun’un 53/1-c, 53/2-o ya da 53/3-1 bentlerinde düzenlenen fiillerin işlenmesi söz konusuyla disiplin cezası verilebilecektir.
- **Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak, bu yeri kullanmak veya kullandırmak**, (Md. 53/3-n): Fiilin Md. 53/2-d’den ayrımını iyi yapmak gerekmektedir.
- **Yasaklanmış her türlü yayını basmak, çoğaltmak veya teşhir etmek**. (Md. 53/3-o)

İDARİ PERSONEL için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda öngörölmüş ‘aylıktan veya ücretten kesme’ disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- **Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak**, (Md. 125/C-a): Fiilin kayıtsızlık gösterilerek mi, kusurlu olarak mı ya da kasıtlı olarak mı işlendiği belirlenmelidir. Kasıt unsurunun varlığının kabulü için, eylemin fail tarafından bilerek ve istenilerek işlenilmiş olması ve ayrıca failin eylemin sonuçlarını bilmesi (öngörmesi) ve istemesi gerekir. Kamu görevlisinin görevi gereği bilmesi gereken bir mevzuat hükmüne açıkça aykırı işlemlerde kasıt unsuru gerçekleşmiştir.¹⁵ Mesleği ve bilgisi dahilinde olduğu halde yapılan görevlendirmeye itiraz eden memura, 125/C-a maddesinde öngörölen fiilden dolayı aylıktan kesme cezası verilmesi hukuka uygundur.¹⁶
- **Özürsüz olarak 1-2 gün göreve gelmemek**, (Md. 125/C-b): Bkz. ‘‘Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’’.
 • **Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak**, (Md. 125/C-c): Eşyanın özel işte mi, menfaat sağlamak için mi kullanıldığının belirlenmesi gerekmektedir. Örneğin; kullanımına verilen hizmet aracı ile menfaat karşılığı yolcu taşımacılığı yapmak.
- **Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak**, (Md. 125/C-d)
- **Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek**, (Md. 125/C-e): Saygısızlığın hal ve hareket ile mi, sözle mi gerçekleştirildiğinin belirlenerek Md. 125/B-c’den ayrımının yapılması gerekmektedir. Saygısızlığa uğrayan amirin beyanı tek başına yeterli olmayıp fiil başka delillerle de ispat edilebilmelidir.
- **Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak**, (Md. 125/C-f): Burada fiilin kullanılmasına yardımcı olmak mı, kullanmak veya kullandırmak mı olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.
- **Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak**. (Md. 125/C-ı): Hizmet içinde ibaresi; memurun görevli olduğu, görevinin başında bulunduğu hali ifade etmektedir. Üniversitemizin taraf olduğu bir davada mahkeme; görevli

¹⁵ Danıştay 12. Daire, E: 2016/2607, 2016/4688.

¹⁶ Danıştay 12. Daire, E: 2013/11216, K: 2016/289, T: 27.01.2016.

olduğu birimde kayıtlı öğrenciye, mesai saatleri dışında şahsi telefonu ile rahatsızlık veren memurun eylemini hizmet içinde olarak tanımlayan disiplin cezasını hukuka uygun bulmuştur.¹⁷

4) KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI VEYA BİRDEN FAZLA ÜCRETTEN KESME: Bulunulan kademedeki ilerlemenin, fiilin ağırlık derecesine göre bir ila üç yıl arasında durdurulması; vakıf yükseköğretim kurumlarında ise fiilin ağırlık derecesine göre üç ila altı ay süreyle brüt ücretten 1/30 ila 1/8 arasında kesintiye gidilmesidir.

AKADEMİK PERSONEL için 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda öngörölmüş 'kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme' disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- ***Hizmet içinde resmi bir belgeyi tahrif etmek, yok etmek, gizlemek veya sahte olarak düzenlemek, sahte belgeyi bilerek kullanmak, kullandırmak,*** (Md. 53/4-a): Sahte belge başkalarını aldatabilecek nitelikte değilse bu suç oluşmaz.
- ***Görevi sebebiyle veya görevi sırasında doğrudan veya dolaylı olarak her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlamak, iş sahiplerinden veya öğrencilerden borç para istemek veya almak,*** (Md. 53/4-b): Bkz. 'Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'.
- ***Kamu hizmetlerinin yürütülmesini engellemek, boykot ve işgal eyleminde bulunmak,*** (Md. 53/4-c)
- ***Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma ve sınav gibi öğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak; görevlileri, öğrencileri eğitim-öğretim alanı dışına çıkartmak; görev yapılmasına engel olmak; öğrencileri bu tür davranışlara teşvik etmek veya zorlamak ya da bu maksatla yapılacak hareketlere iştirak etmek,*** (Md. 53/4-d)
- ***Basın-yayın veya bilişim sistemlerini kullanarak amiri, iş arkadaşları, personeli, hizmetten yararlananlar veya öğrencileri hakkında gerçeğe aykırı açıklamada veya haksız isnatta bulunmak veya rızaları olmaksızın özel hayatlarıyla ilgili açıklama yapmak,*** (Md. 53/4-e)
- ***İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak suretiyle kişilere zarar vermek,*** (Md. 53/4-f): Md. 53/2-f'den ayırımının iyi yapılması gerekmektedir.
- ***Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak, araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,*** (Md. 53/4-g)
- ***Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,*** (Md. 53/4-h)
- ***Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükseltmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,*** (Md. 53/4-j)
- ***Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,*** (Md. 53/4-k): Görev yerinde alkollü içki içilmesi durumunda sarhoş olma şartı aranmamaktadır.

¹⁷ Balıkesir 1. İdare Mahkemesi, E: 2020/81, K: 2020/910, T: 28.10.2020.

- **Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek**, (Md. 53/4-1): Suç kastının olmadığı, davacının branşı olmayan işlerde düzenlediği hatalı ve yanlış belge nedeniyle disiplin cezası verilemez.
- **İlgili kanunların tanıdığı istisnalar dışında ticaret yapmak, yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak**, (Md. 53/4-m): Memurlar, TTK'ya göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kolektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. Anonim şirkette hisse sahibi olmanın yanı sıra kurucu ortak olmak da ticaret yasağı kapsamına girmemektedir.¹⁸ Ancak memurlar anonim şirket yönetiminde yer alamazlar. Limited şirketlerde aksi kararlaştırılmadıkça her ortağın şirket işlerini idareye ve şirketi temsile mezun ve mecbur oldukları kabul edildiğinden limitet şirket ortaklığı da ticaret yasağı kapsamına girmektedir. Memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatiflerinin yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeliklerinde bulunmalarına bir engel yoktur. Öğretim üyeleri de ticaret yasağı bakımından 657 sayılı Kanun'a tabidir. 2547 sayılı Kanun'un 36. maddesi ile 1136 sayılı Kanun'un 12. maddesi bu hükmün istisnalarıdır.
- **Görevi gereği öğrendiği ve gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklamak**, (Md. 53/4-n)
- **Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya hizmetten yararlananlara hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek**. (Md. 53/4-o)

İDARİ PERSONEL için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda öngörölmüş 'kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme' disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- **Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek**, (Md. 125/D-a): Görev yerinde alkollü içki içilmesi durumunda sarhoş olma şartı aranmamaktadır.
- **Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek**, (Md. 125/D-b)
- **Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak**, (Md. 125/D-c): Bkz. "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik".
- **Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak**, (Md. 125/D-d)
- **Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak**, (Md. 125/D-e): Burada fiilin kullanılmasına yardımcı olmak mı, kullanmak veya kullandırmak mı olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.
- **Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek**, (Md. 125/D-f) :Suç kastının olmadığı, davacının branşı olmayan işlerde düzenlediği hatalı ve yanlış belge nedeniyle disiplin cezası verilemez.¹⁹
- **Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak**, (Md. 125/D-h): Memurlar, TTK'ya göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kolektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. Anonim şirkette hisse sahibi olmanın yanı sıra kurucu ortak olmak da ticaret yasağı kapsamına girmemektedir.²⁰ Ancak memurlar anonim şirket yönetiminde yer alamazlar. Limitet şirketlerde

¹⁸ Danıştay 1. Dairesi, E: 1991/77, K: 1991/105, T: 19.06.1991

¹⁹ Danıştay 12. Daire, E: 2003/4744, K: 2006/5824, T: 01.12.2006.

²⁰ Danıştay 1. Daire, E: 1991/77, K: 1991/105, T: 19.06.1991.

aksi kararlaştırılmadıkça her ortağın şirket işlerini idareye ve şirketi temsile mezun ve mecbur oldukları kabul edildiğinden limitet şirket ortaklığı da ticaret yasağı kapsamına girmektedir. Memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatiflerinin yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeliklerinde bulunmalarına bir engel yoktur.

- **Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,** (Md. 125/D-1)
- **Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,** (Md. 125/D-j): Bkz. “3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”, “Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmelik”. Mal bildiriminde bulunmadığı belirlenen memura yönetmeliğin 17. maddesinde belirlenen usule göre ilk olarak ihtarda bulunulmalı, ihtar rağmen otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmadığı takdirde şartları varsa disiplin cezası tesis edilmelidir.²¹ Muhtelif Danıştay kararlarında mal bildiriminde bulunmamak tek başına yeterli görülmemiş, suç işleme kastı aranmıştır.
- **Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,** (Md. 125/D-k): Fiilin Md. 125/E-h’den ayrımı iyi yapmak gerekmektedir.
- **Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,** (Md. 125/D-l)
- **Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemedен yurda dönmek,** (Md. 125/D-m): Diplomatik statüsü olmayan, yurt dışında sürekli veya geçici görevde bulunan memurlara bu fiilden dolayı ceza verilemez.
- **Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,** (Md. 125/D-n): Md. 125/C-a’da düzenlenen fiilden mahiyet itibarıyla herhangi bir farkı bulunmamakta olup farklı fiiller olarak düzenlenmesi, kanun koyucunun hatasından kaynaklanmaktadır.
- **Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.** (Md. 125/D-o): Salt siyasi parti toplantısına katılma eylemi, bu madde kapsamında değerlendirilemez.²² Bir siyasi partinin basın açıklamasına katılarak açıklamayı dinleme şeklinde gerçekleşen eylem bu madde kapsamında değerlendirilemez.²³ Siyasi partinin yararına fiilen faaliyette bulunulduğuna ilişkin olarak yürütülen bir soruşturmada, iddia edilen yararın ne şekilde sağlandığı hususunun da açık bir biçimde ortaya konulması gerekir.²⁴

5) ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM MESLEĞİNDEN ÇIKARMA: Akademik bir kadroya bir daha atanmamak üzere üniversite öğretim mesleğinden çıkarmadır.

- **Başkalarına ait özgün fikir, metot, veri veya eserleri bilimsel kurallara uygun biçimde atf yapmadan kısmen veya tamamen kendisine ait gibi göstermek,** (Md. 53/5-a): Eser üzerindeki mali haklar devredilmiş olsa bile eser sahibinin o eserin kendisine ait olduğunun

²¹ Danıştay 5. Daire, E:2016/19400, K: 2017/12996, T: 17.05.2017.

²² Danıştay 12. Daire, E: 2016/3449, K: 2016/6362, T: 13.12.2016.

²³ Danıştay 12. Daire, E: 2013/319, K: 2016/6344, T: 13.12.2016.

²⁴ Danıştay 12. Daire, E: 2007/2509, K: 2010/1244, T: 09.03.2020.

açıklanması konusunda münhasır ve mutlak bir hakkı söz konusudur. (Bern Sözleşmesi 6. madde)

- *Atama ve yükseltmelerde, unvan veya derece kazanılmasında; anket uygulama, veri toplama gibi akademik değerlendirme içermeyen katkılar dışında kişisel emek ve birikime dayanmayan, başkaları tarafından ücret karşılığında veya ücretsiz olarak üretilmiş yayın ve çalışmalar kullanmak*, (Md. 53/5-b)
- *Özürsüz veya izinsiz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek*. (Md. 53/5-c)

6) KAMU GÖREVİNDEN ÇIKARMA: Kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı ve memur olarak bir daha atanmamak üzere kamu görevinden çıkarmadır.

AKADEMİK PERSONEL için 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda öngörölmüş "kamu görevinden çıkarma" disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- *Terör niteliğinde eylemlerde bulunmak veya bu eylemleri desteklemek, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütler için kullanmak ya da kullandırmak*, (Md. 53/6-a)
- *Amire, iş arkadaşlarına, personeline, hizmetten yararlananlara veya öğrencilerine filili saldırıda veya cinsel tacizde bulunmak*, (Md. 53/6-b): Hizmet dışında üçüncü kişilere karşı gerçekleştirilen fiiller, ağırlığına göre Md. 53/6-c ya da Md. 53/2-T kapsamında değerlendirilmelidir. Sarkıntılık (cinsel amaçlı anlık hareketler) fiili de Md. 53/6-c kapsamındadır.
- *Kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak*, (Md. 53/6-c)
- *Uyuşturucu veya uyuşturucu olarak kabul edilen diğer uyarıcı maddeleri kullanmak, bulundurmamak, başkalarına vermek, kullanılmasını özendirmek, satmak, imal etmek*, (Md. 53/6-d)
- *Hukuka aykırı olarak kurumun verilerini elde etmek, kaydetmek, kullanmak, depolamak, dağıtmak, değiştirmek veya yok etmek*, (Md. 53/6-e)
- *Kurumun bilişim sistemlerinin işleyişini kasten engellemek veya bozmak*. (Md. 53/6-f)

İDARİ PERSONEL için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda öngörölmüş "kamu görevinden çıkarma" disiplin cezasını gerektiren davranışlar:

- *İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak*, (Md. 125/E-a)
- *Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek*, (Md. 125/E-b)
- *Siyasi partiye girmek*, (Md. 125/E-c)
- *Özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek*, (Md. 125/E-d): Göreve kesintisiz olarak 10 gün gelmemenin görevden çekilmiş sayılmak anlamına geleceği

unutulmamalıdır. Tam olarak toplamı 20 gün olmayan, ancak görevden uzak kaldığı saatlerin toplamı 20 günü geçen memur, devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılmaz.²⁵

- **Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak**, (Md. 125/E-e):
- **Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak**, (Md. 125/E-f)
- **Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak**, (Md. 125/E-g)
- **Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak**, (Md. 125/E-h): Fiilin Md. 125/D-k'den ayrımını iyi yapmak gerekmektedir.
- **Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek**, (Md. 125/E-ı):
- **Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak**, (Md. 125/E-j)
- **5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek**, (Md. 125/E-k)
- **Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak**. (Md. 125/E-l)

DİKKAT!	Uyarma cezasını gerektiren “Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak” fiili, kınama cezasını gerektiren “ <u>Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak</u> ” fiili ve aylıktan/ücretten kesme cezasını gerektiren “ <u>Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak</u> ” fiillerinin ayrımında fiilin, sivil hayatta ya da görev sırasında/dolayısıyla işlenmesi önemlidir.
----------------	--

D. GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA TEDBİRİ

DİKKAT!	Bu tedbir <u>yalnızca</u> kişinin soruşturma sürecinde görevi başında kalmasının sakıncalı olması durumu söz konusu ise uygulanabilir.
----------------	--

- Bu tedbir, soruşturmanın herhangi bir safhasında en fazla üç ay süreyle alınabilir.
- Tedbirin uzatılmasını gerektiren durumlarda her defasında en fazla üçer ay uzatılabilir.
- Bu tedbir, soruşturmacının teklifi üzerine veya resen Rektör tarafından uygulanabilir.
- Görevden uzaklaştırmayı izleyen **on iş günü içinde** soruşturmaya (ön inceleme yeterli değildir) başlanması şarttır. Aksi halde tedbir kendiliğinden ortadan kalkar.
- Soruşturulana aylığının **üçte ikisi** ödenmeye devam edilir. Keseneğe esas aylık ise 5434 sayılı Kanun’a göre memurun esas aylığının yarısıdır. Aile yardımı, çocuk yardımı, doğum ve ölüm yardımlarında herhangi bir kesinti uygulanmaz.

²⁵ Danıştay 1. Daire, E: 1983/309, K: 1983/323, T: 15.12.1983.

- Bu tedbir soruşturmanın her safhasında kaldırılabilir. Kişiyi memurluktan çıkarma cezası dışında bir ceza verilmesi halinde bu tedbir derhal kaldırılır.
- Göreve tekrar başlatmanın zorunlu olduğu durumlarda, bu kişilerin aylıklarının veya ücretlerinin kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir.

E. SORUŞTURMANIN YAPILMASI

DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none"> • Disiplin soruşturmaları, <u>kural</u> olarak görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren 2 ay içerisinde tamamlanmalıdır. <u>Zorunlu</u> durumlarda disiplin amirine <u>gerekçeli</u> başvuru yapılarak ek süre alınabilir. (EK-2) • Ek süre talebi kabul edilecekse resmi yazıyla onaylanmalıdır. (EK-3) • 26.04.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik değişikliği sonucunda, disiplin soruşturmaları ‘‘Hizmete Özel’’ gizlilik derecesi ile nitelendirildiğinden yazışmalar EBYS üzerinden gerçekleştirilmelidir. Ancak, 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nda EBYS üzerinden tebliğe yer verilmediğinden, yazının çıktısı alınarak yazı mutlaka <u>FİZİKİ OLARAK</u> tebliğ edilmelidir.
----------------	--

- 1) Soruşturmacı/soruşturmacılar tarafından yeminli kâtip görevlendirilebilir. **(EK-5)**
- 2) Soruşturmanın komisyonca yürütülmesi halinde naip üye görevlendirilebilir. **(EK-6)**
- 3) Müşteki/şikayetçi ifadeye davet edilir. **(EK-7)**
- 4) Müşteki/şikayetçinin ifadesi alınır. **(EK-8)**
- 5) Varsa tanıklar ifadeye çağrılır. **(EK-9)**

DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none"> • Tanık dinlenmesi, zorunlu olmamakla birlikte soruşturulan olayın açıklığı kavuşturulması açısından faydalı bir işlemdir. <u>Özellikle tutanaklarda olaya şahit olan kişilerin isimleri geçiyorsa</u> bu kişilerin tanık olarak dinlenmemesi, disiplin soruşturmasının idari yargı makamlarınca bozulması sonucuna yol açar.²⁶ • Tanık ifadesinin alınması için yedi gün beklenmesine <u>gerek yoktur</u>.
----------------	---

- 6) Tanıkların ifadesi alınır. **(EK-10)**
- 7) Soruşturmacı; gerek görürse bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma işlemlerini de yapabilir.
- 8) Soruşturulan/soruşturulanlar ifadeye çağrılır. **(EK-11)**

DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none"> • Soruşturulan kişinin ifadeye çağrılması ile ifadesinin alınması tarihleri arasında en az 7 GÜN bulunmalıdır. Bu süre belirlenirken ifadeye davet yazısının tebliğ edildiği gün ve savunmanın alındığı gün hesaba katılmamalıdır. Bu kurala aykırılık bozma nedenidir.²⁷
----------------	---

²⁶ Danıştay 12. Daire, E: 2007/342 K: 2009/1324 T: 13/03/2009.

²⁷ Danıştay 5. Daire, E: 2016/46807, K: 2018/18045, T: 06.12.2018.

9) Soruşturulan/soruşturulanların ifadesi alınır. (EK-12)

DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none">• Soruşturulan kişiye kesinlikle yemin teklif edilmez. 1982 Anayasasının 38. maddesi gereği <i>“Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.”</i> Bu şekilde bir yemin ettirilmesi, savunma hakkının ihlali anlamına gelir ve verilen ceza idari yargı makamlarınca iptal edilir.• Soruşturulan kişiye, tanık ifadelerindeki yeni suçlamaların okunması ve bu suçlamalara karşı kendisini savunma imkanı tanınması gerekir. Aksi takdirde savunma hakkı ihlal edilmiş olur.• Soruşturulan kişi; soruşturma evrakını inceleme ve tanık dinletme hakkına sahiptir. Talebe rağmen bunlara izin verilmemesi, adil yargılanma hakkının ihlali niteliğindedir.²⁸• Soruşturmacı, yalnızca görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür. Soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir.
----------------	---

F. SORUŞTURMANIN SONUÇLANDIRILMASI

- 1) Şüphelinin sicil durumu hakkında Personel Daire Başkanlığından bilgi istenir. (EK-13)
- 2) Soruşturma raporu düzenlenir. (EK-14)
- 3) Soruşturma evrakları en eski tarihli evrak en altta yer alacak şekilde dizi pusulasına bağlanır. (EK-15)
- 4) Üst yazı ile birlikte ilgili birimlere teslim edilir. (EK-16)

G. DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİ

DİKKAT!	<p>Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin <u>işlendiği tarihten</u> itibaren 2 yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren bir fiilin <u>işlendiği tarihten itibaren</u> 6 yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez. Ancak bu süreler geçmiş olsa ve ceza verilemeyecek olsa dahi soruşturma yapılarak fiilin işlenip işlenmediğinin tespiti gerekmektedir.²⁹ Zira fiilin işlenmediği nedeniyle şüpheliye ceza verilmemesi, ceza verme zamanışımının geçmesi nedeniyle soruşturma yapılmamasına nazaran şüphelinin yararınadır.</p>
----------------	--

- 1) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na tabi personele verilecek disiplin cezaları bakımından fiilin işlendiği tarihteki değil **cezanın verildiği tarihteki** disiplin amirinin veya disiplin kurulunun yetkili olacağı kabul edilmektedir.³⁰
- 2) Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Unutulmamalıdır ki üst disiplin amirinin alt disiplin amirinin yerine geçmek suretiyle

²⁸ Danıştay İDDK, E: 2005/3292, K: 2008/1633, T: 12.06.2008.

²⁹ Danıştay 5. Daire, E: 2016/6751, K: 2917/12835, T: 16.05.2017.

³⁰ Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi E: 2019/268, K: 2019/1450, T: 24.12.2019

memur hakkında doğrudan ceza vermesinde yetki yönünden hukuka aykırılık bulunmamaktadır.³¹

DİSİPLİN CEZASI ALAN	VERİLEN CEZA	VEREN AMİR/KURUL
Öğretim Elemanı (Fakülteler, Meslek Yüksekokulları)	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Görevli Olduğu Birimin Disiplin Kurulu
	Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)
Öğretim Elemanı (Rektörlüğe Bağlı Birimler)/Daire Başkanı ve üstü kadrolar	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Rektör Yardımcısı Başkanlığında, Üniversite Yönetim Kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör ünvanlı dört öğretim üyesinden oluşacak disiplin kurulu
	Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)
Memurlar (Fakülteler, Meslek Yüksekokulları)	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Görevli Olduğu Birimin Disiplin Kurulu
	Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)
Memurlar(Rektörlüğe Bağlı Birimler)	Uyarma/Kınama	Sıralı Disiplin Amiri
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Genel Sekreter başkanlığında, Hukuk Müşaviri ve Personel Daire Başkanından oluşan disiplin kurulu
	Kamu Görevinden Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu (Atamaya yetkili amirin teklifi üzerine)
Dekan/Müdür	Uyarma/Kınama	Rektör
	Diğer Cezalar	Yüksek Disiplin Kurulu

- 3) Disiplin cezası vermeye yetkili makam veya kurul, ceza vermeden önce soruşturulan kişiden **son savunma** talep etmelidir.³² Talep yazısında, **isnat edilen fiil ve karşılığı olan disiplin cezası** hakkında savunma hakkı çerçevesinde bilgilendirme yapılmalı, sadece fiilin hangi normu ihlal ettiği ve bu fiil karşılığında uygulanacak olan cezai müeyyideye ilişkin mevzuatın belirtilmesi ile **yetinilmeyip**; isnad edilen disiplin suçunu oluşturan eylem ve/veya eylemler açık bir şekilde belirlenerek, hangi fiilin nerede ve ne zaman işlendiğine ilişkin savunma hazırlanabilmesine yetecek şekilde açıklama yapılarak, disiplin suçunu

³¹ Danıştay 12. Daire, E: 2012/3757, K: 2016/53, T: 20.01.2016.

³² Anayasa Mahkemesi, E: 2022/87, K: 2022/121, T: 13.10.2022

oluşturan eylemin/eylemlerin hangi disiplin kuralını/kurallarını ihlal ettiği ortaya konularak son savunma talep edilmelidir.

- 4) Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren **15 GÜN** içinde vermek zorundadırlar. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren **30 GÜN** içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.
- 5) Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde (mutlaka gerekçe belirtilmeli), ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak **3 ay içerisinde** yeni işlem tesis edilebilir.
- 6) Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar; gerekli görmeleri halinde, soruşturmaya ek olarak bilirkişiye başvurma, tanık dinleme, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma işlemlerini de yapabilir.
- 7) Disiplin kurullarının teşekkülü aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

YÜKSEK DİSİPLİN KURULU	ÜNİVERSİTE DİSİPLİN KURULU	ÜNİVERSİTEYE BAĞLI BİRİM DİSİPLİN KURULU	REKTÖRLÜĞE BAĞLI BİRİM DİSİPLİN KURULU
Yükseköğretim Genel Kuruludur.	Üniversite Yönetim Kuruludur.	Bağlı birimin Yönetim Kuruludur.	Akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolardakiler için; <ul style="list-style-type: none">• Rektör Yardımcısının başkanlığında,• Üniversite Yönetim Kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden oluşur Memurlar için; <ul style="list-style-type: none">• Genel Sekreter başkanlığında.• Hukuk Müşaviri ve Personel Daire Başkanından oluşur.

- 8) Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler ise bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar.

- 9) **Disiplin kurullarında profesörler ile ilgili hususların görüşülmesinde doçentler ve doktor öğretim üyeleri, doçentlerle ilgili konuların görüşülmesinde doktor öğretim üyeleri toplantılara katılamazlar.**
- 10) Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler, eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından Senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.
- 11) Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında; "*Hakkında disiplin soruşturması yürütülen Devlet memurunun üyesi olduğu sendika temsilcisi de bu maddede belirtilen disiplin ve yüksek disiplin kurullarında yer alır. Her bir disiplin ve yüksek disiplin kurulunda görevlendirilen temsilci ilgili sendika tarafından önceden bildirilir. Bu şekilde çift sayıya ulaşan kurullarda oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın kararına itibar edilir.*" hükmüne yer verilmiştir. **Memur sendika üyesi ise, disiplin kurulunda sendika temsilcisinin bulunması zorunludur.**
- 12) Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.³³
- 13) Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş aynı bendi ihlal eden fiil ve halin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Fiillerin birebir aynı fiiller olmaları gerekmez.³⁴ Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının ise üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Buradaki ayrıma dikkat edilmelidir. Örneğin; bir memur, uyarma cezasını gerektiren "usulsüz müracaat ve şikayette bulunmak" fiilini ikinci kez işlediğinde hakkında tekerrür hükümleri uygulanırken ikinci işlediği fiilin uyarma cezasını gerektiren "özürsüz ve izinsiz olarak göreve geç gelmek" olması durumunda tekerrür olmayacaktır. Ancak memur bu iki disiplin cezasının ardından, cezanın özlük dosyasından silinme süresi içerisinde, yine uyarma cezasını gerektiren farklı bir fiilden dolayı disiplin cezası aldığıında, üçüncü tekrar olan bu durumda tekerrür söz konusu olacaktır.
- 14) Tekerrür uygulaması **takdire bağlı değildir**, şartları varsa uygulanması zorunludur.
- 15) Tekerrür dolayısıyla bir derece ağır ceza verildikten sonra bir kez daha tekerrüre esas disiplin suçu işlendiği takdirde, fiilin gerçekte karşılığı olan disiplin cezasının iki üstü disiplin cezası değil, yine bir derece ağır olan ceza verilir. Zira **tekerrürün tekerrürü olmaz**.
- 16) Tekerrür uygulaması sonucu bir üst disiplin cezası verilen durumlarda, artık alt ceza indirimi imkânı yoktur.
- 17) Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında alt ceza uygulanabilir. Alt ceza verilirken gerekçe belirtilmesi zorunlu olmasa da alt ceza verilmeyeceği durumlarda mutlaka gerekçesi

³³ Danıştay 5. Daire, E: 2016/20351, K: 2018/619, T: 04.01.2018.

³⁴ Danıştay 12. Daire, E: 2011/10383, K: 2015/2928, T: 07/05/2015.

belirtilmelidir.³⁵ Önerilen cezadan iki, üç, dört derece alt cezalar da verilebilir. **Bir derece alt ceza, asıl ceza vermeye yetkili makam verir.**

- 18) **Geçmiş hizmetleri ile ilgili olarak olumlu çalışmaları veya ödül veya başarı belgesine sahip olma durumuna göre bir alt ceza ile cezalandırılıp cezalandırılmayacağı konusunda bir değerlendirme yapılmadan disiplin cezası verilmesi durumunda işlem, idari yargı mercilerince iptal edilecektir.**³⁶

DİKKAT!	Bir alt ceza verilebilmesi için bir alt ceza gerektiren fiiller arasında soruşturulan fiil aranmamalıdır. Böyle bir şey mümkün de değildir. 2547 sayılı Kanun bir alt ceza verme yetkisini tanımıştır ve bu husus tek başına yeterlidir.
----------------	--

- 19) Bu Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.
- 20) Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanmaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.
- 21) Disiplin cezaları kural olarak verildikleri tarihten itibaren, aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır.
- 22) Verilen karar sadece soruşturulana tebliğ edilir. (EK-17)
- 23) Kesinleşmiş disiplin cezaları, kişinin özlük dosyasında saklanmak üzere Personel Daire Başkanlığına bildirilir.
- 24) **Disiplin cezasının idare mahkemesince iptali üzerine, yeniden disiplin cezası verilmesi gerektiği hâllerde 2 yıllık ceza verme zamanaşımı süresi kuralı işletilemez.** ("... İdarelerin 657 sayılı Kanun'un saptanmış olan zamanaşımı süreleri dışında disiplin cezası vermesi mümkün bulunmamaktadır. Ancak ilgili idarenin süresi içinde disiplin cezası vermesiyle zamanaşımı süresinin kesileceği açık olup böyle bir durumda disiplin cezasının idarî yargı yerince aynı konuda yeniden işlem tesisini gerektirecek biçimde iptali üzerine zamanaşımı süresinin yeniden işletilmesi de olanaksız bulunmaktadır..."³⁷ 2547 sayılı Kanun'un 53/C-4 maddesindeki hükme göre; kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması halinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir. Bu hüküm 657 sayılı Kanun'da olmamakla birlikte uygulanmasının kabulü mümkündür.
- 25) Aylıktan veya ücretten kesme cezası alanlar 3 yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası alanlar 5 yıl boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü,

³⁵ Danıştay İDDK, E: 2015/544, K: 2017/1512.

³⁶ İzmir BİM 5. İdari Dava Dairesi, E: 2021/602, K: 2021/742, T: 20.04.2021.

³⁷ Danıştay 8. Daire, E: 1996/3070, K: 1996/2443, T: 07.10.1996.

yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, ana sanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar. Aynı uygulama, daire başkanlığı ve üstü kadrolar için **5 yıl** ve **10 yıl** şeklindedir. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.

- 26) Disiplin soruşturmasına başlanması ve disiplin cezası verilmesi için belirlenen süreler dışındaki diğer süreler düzenleyici nitelikte olup disiplin soruşturmasını **zamanaşımına uğratmaz**.³⁸
- 27) 6111 sayılı Kanun ile değişik 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 57. maddesi gereğince, aday memurlar uyarma cezası bile alsalar disiplin âmirlerinin teklifi ve atamaya yetkili âmirin onayı ile ilişkileri kesilmekte idi. Fakat anılan Kanunun 57. maddesinin birinci cümlesindeki, “*Adaylık süresi içinde disiplin cezası almış olanların disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir*” şeklindeki bu hüküm, Anayasa Mahkemesinin 14/11/2013 tarihli ve 2013/15 esas, 2013/131 sayılı kararıyla iptal edilmiş olup 28/02/2014 tarihinde Resmî Gazete'nin 28927 sayısında yayınlanarak karar yürürlüğe girmiştir.
- 28) 2547 sayılı Kanun ve 657 sayılı Kanun'da ortak olarak düzenlenen hüküm, bir fiilden dolayı ceza soruşturması yapılmasının disiplin soruşturması yapılmasına engel teşkil etmeyeceği şeklindedir. Ayrıca, üzerine atılı fiilin o kişi tarafından işlendiğine ya da işlenmediğine dair kararlar dışındaki ceza yargılaması kararları, disiplin soruşturması için bağlayıcı değildir.³⁹ Örneğin; delil yetersizliğine dayalı beraat kararına rağmen disiplin cezası verilmesi mümkündür.⁴⁰
- 29) Ceza yargılamasının devam ediyor olması, disiplin cezası verme zamanaşımını öğretim elemanları için durdururken (2547 sayılı Kanun 53/A-n), memurlar için **durdurmaz**.
- 30) Yapılan soruşturma neticesinde **ceza verilmemesine karar verilmesi halinde; soruşturulanın ‘bundan sonraki görev ve davranışlarında daha dikkatli olması, aksi takdirde cezai işlemlerle karşılaşacağı’** hususunda uyarılmasına dair işlem icrai bir nitelik taşımadığından ve hukuki sonuçlarını kendiliğinden doğurmayacağından iptal davasının konusu olamayacaktır.⁴¹ Başka bir ifadeyle, bu tür bir uyarının yapılmasında **hukuka aykırılık bulunmamaktadır**.
- 31) Soruşturulanın emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel değildir. Bu durumda verilecek ceza kişinin özlük dosyasında saklanır ve ilgilinin kamu görevine dönmesi halinde işleme konulur.

H. DİSİPLİN CEZALARINA İTİRAZ

- 1) İtiraz süresi, tebliğ tarihinden itibaren **7 gündür**.

³⁸ Danıştay 8. Daire, E: 1991/1370 K: 1991/1358 T: 17.09.1991.

³⁹ Danıştay 10. Daire, E: 1990/1731, K: 1990/1248, T: 30.05.1990.

⁴⁰ Danıştay İDDK, E: 2003/67, K: 2003/436, T: 20.06.2003.

⁴¹ İzmir BİM 5. İdari Dava Dairesi, E: 2020/652, K: 2020/562, T: 02.07.2020.

- 2) İtiraz merciine başvurulmadan doğrudan idari yargı yoluna başvurmak mümkün olmakla birlikte öncelikle masrafsız ve daha kısa sürede sonuçlanacak itiraz prosedürüne başvurulmasında yarar vardır.
- 3) Verilen disiplin cezalarına itiraz edilebilecek makamlar tabloda gösterilmiştir:

DİSİPLİN CEZASI ALAN	VERİLEN CEZA	İTİRAZ MERCİİ
Öğretim Elemanı (Fakülteler, Meslek Yüksekokulları)	Uyarma/Kınama	Görevli Olduğu Birimin Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Üniversite Disiplin Kurulu
	Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/Kamu Görevinden Çıkarma	-
Öğretim Elemanı (Rektörlüğe Bağlı Birimler)/Daire Başkanı ve üstü kadrolar	Uyarma/Kınama	Rektör Yardımcısı Başkanlığında, Üniversite Yönetim Kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör ünvanlı dört öğretim üyesinden oluşacak disiplin kurulu
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Üniversite Disiplin Kurulu
	Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma/Kamu Görevinden Çıkarma	-
Memurlar (Fakülteler, Meslek Yüksekokulları)	Uyarma/Kınama	Görevli Olduğu Birimin Disiplin Kurulu
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Üniversite Disiplin Kurulu
	Kamu Görevinden Çıkarma	-
Memurlar(Rektörlüğe Bağlı Birimler)	Uyarma/Kınama	Genel Sekreter başkanlığında, Hukuk Müşaviri ve Personel Daire Başkanından oluşan disiplin kurulu
	Aylıktan Kesme/Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Üniversite Disiplin Kurulu
	Kamu Görevinden Çıkarma	-
Dekan/Müdür	Uyarma/Kınama	Üniversite Disiplin Kurulu
	Diğer Cezalar	-

DİKKAT!	Cezayı veren disiplin amiri , itiraz makamı olarak çalışan Disiplin Kuruluna <u>katılamaz</u> . Bu halde ilgili Disiplin Kuruluna, üyelerden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.
----------------	--

- 4) Üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma cezalarına karşı itiraz mercii düzenlenmemiş olup idari yargıda dava açılması gerekmektedir.
- 5) İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren **60 gün** içinde karar vermek zorundadır. İtiraz dilekçesine cevap verilmemesi, adil yargılanma hakkı kapsamında mahkemeye erişim hakkının ihlali niteliğindedir.⁴²
- 6) İtiraz yoluna başvurulmasının tercih edilmesi halinde, itiraz makamı kararını vermeden yargı yoluna başvurulması başvurunun yargı makamı tarafından idari merci tecavüzü nedeniyle reddine yol açacaktır.⁴³
- 7) İtiraz üzerine verilen ret kararları kesindir. T.C. Anayasasının 40. maddesi hükmü gereği, kişinin **altmış günlük süre içerisinde idari yargı yoluna başvurma hakkı olduğu** kararda mutlaka belirtilmek suretiyle verilen kesin karar ilgiliye tebliğ edilir.
- 8) İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak **3 ay içerisinde** yeni bir işlem tesis edilebilir.
- 9) ‘‘Aleyhe Bozma Yasağı İlkesi’’ ve 657 sayılı Kanununun 135. maddesinin mefhumu muhalifinden, itiraz mercilerinin verilmiş olan cezadan daha ağır bir ceza veremeyecekleri kabul edilmektedir.⁴⁴
- 10) Kesinleşmiş disiplin cezaları, idari yargı mercilerince iptal edilmedikçe **geri alınmaz**.⁴⁵

I. ÖZLÜK DOSYASINDA SAKLAMA

- 1) Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren **5 yıl**, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren **10 yıl** sonra atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. Kural olarak bu talep, kişi bu süre zarfından başka bir disiplin cezası almamışsa ve davranışlarını düzelttiğine inanılıyorsa kabul edilmelidir. Reddedilen talepler ise gerekçesi bildirilerek reddedilmelidir.

⁴² Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2018/12262, Karar Tarihi: 03.12.2020.

⁴³ Danıştay 12. Daire, E: 2016/10483, K: 2017/1058, T: 30.03.2017.

⁴⁴ Danıştay 12. Daire, E: 2016/204, K: 2016/1587, T: 23.03.2016.

⁴⁵ Danıştay 10. Daire, E: 1989/2490, K: 1990/270, T: 15.02.1990.